

መብቶችን ይወቁ:

ከህግ አስከባሪ አካላት ጋር ለመግባባት መመሪያ:

በሕግ አስከባሪ ከተፈተኙ:-

- ለፍተሻ ፍቃደኛ አለመሆን ይችላሉ። ፍተሻ ለመደረግ ፈቃደኛ ካልሆኑ፣ “ለዚህ ፍተሻ ፈቃደኛ አልሆንኩም” በማለት መኮንን(ፖሊሱን) በትህትና ይንገሩት።
- የህግ አስከባሪ አካላት ፍተሻውን ለማካሄድ ምክንያታዊ የሆነ ጥርጣሬ ካላቸው ለመቀጠል ሊወስኑ ይችላሉ። ነገር ግን ፍቃድን ባለመቀበል በወንጀል ከተያዙ እና ከተከሰሱ መብቶችዎን ያስከብራሉ።
- የህግ አስከባሪ አካላት ያለ ማዘዣ ስልክዎን ሊፈትሹ(ሊያዩ) አይችሉም። ፍተሻ ማለት አንድ መኮንን(ፖሊስ) ወንጀልን ለመመርመር ንብረቶቻችሁን ሲመለከት(ሲበረብር) ነው። ስልክዎን ጨምሮ ንብረቶችዎን ለመኮንን(ፖሊስ) በፈቃደኝነት መስጠት ለፍተሻ እንደ መስማማት ይቆጠራል።

**ማሰብ.
መተንፈስ.
መብትዎን ይወቁ.**

“የመጀመሪያ ትኩረት የት/ቤት ጥበቃ እና ደህንነት መሆኑን ለተማሪዎች፣ ሰራተኞች እና ቤተሰቦች ማረጋገጥ እፈልጋለሁ። ከህግ አስከባሪዎች ጋር በሚገናኙበት ጊዜ ተማሪዎች መብቶቻቸውን እንዲያውቁ እና በህግ የሚሰጣቸውን ጥበቃ(ክለላ) እንዲገነዘቡ ማድረግ የተማሪዎችን ደህንነት በማንኛውም ጊዜ ለማረጋገጥ ከሚቻልባቸው በርካታ መንገዶች ውስጥ አንዱ ነው።”

— ዶ/ር ፍራንሲስኮ ዱራን፣ የበላይ ተቆጣጣሪ

ከህግ አስከባሪ አካላት ጋር በሚገናኙበት ጊዜ:-

- መረጋጋት. ለመለቀቅ ነፃ እንደሆኑ በእርጋታ ሊጠይቁ ይችላሉ; ከሆኑ በጸጥታ እና በረጋ መንፈስ መሄድ ይቻላል።
- ዝም የማለት መብት አልዎት. ለመኮንን(ፖሊሱ)፣ “ዝም የማለት መብቴን እየተጠቀምኩ ነው እና ካንተ ጋር ለመነጋገር ፈቃደኛ አይደለሁም” በሉት። መግለጫ እንዲጽፉ ወይም እንዲፈረሙ ከተጠየቁ፣ “መግለጫ መስጠት አልፈልግም” ወይም “ዝም ማለት እፈልጋለሁ” በማለት እምቢ ማለት ይችላሉ።
- ወላጅዎን ወይም አሳዳጊዎን እንዲህ በማለት ለማነጋገር መጠየቅ ይችላሉ። “ከወላጄ/አሳዳጊዬ ጋር መነጋገር እፈልጋለሁ።” ነገር ግን፣ የህግ አስከባሪ አካላት ያለ ወላጅ/አሳዳጊ፣ ወይም ወላጅ/አሳዳጊ አንድን ክስተት ከማወቁ በፊት ሊያነጋግሩዎት ይችላሉ። አሁንም ዝም የማለት መብት አልዎት። ለመኮንን(ፖሊሱ) ዝም የማለት መብትዎን መጠቀም እንደሚፈልጉ እና መናገር እንደማይፈልጉ ልትነግራቸው ትችላላሁ።
- ጠበቃ የመጠየቅ እና ዝም የማለት መብት አለዎት።

ማድረግ የሌለብህ:-

- መከራከር፣ መቃወም ወይም መሸሽ።
- የማይመችህ፣ ትክክል ያልሆነ ወይም ያልተረዳህበትን መግለጫ(ጽሁፍ) መፃፍ ወይም መፈረም።
- መኮንንን(ፖሊስ) መቃወም ወይም ለመጉዳት ሞክር።

